

**WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER GOSPODARKI**

Waldemar Pawlak

DRO-III- 5311-1-5/10
L.dz. 78/10

Warszawa, dnia 2 marca 2010 r.

**Pan
Janusz Kochanowski
Rzecznik Praw Obywatelskich**

Szanowny Panu Rzeczniku

w odpowiedzi na pismo Pana Rzecznika z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie negocjacji ze stroną rosyjską odnośnie dostaw gazu ziemnego do Polski, pragnę zauważyć, że nie dostrzegam związku między ww. kwestią a realizacją przez Rzecznika Praw Obywatelskich jego konstytucyjnych i ustawowych obowiązków.

Niezależnie od powyższego, biorąc pod uwagę znaczenie społeczne jakie posiada omawiana kwestia, przedstawiam poniżej informacje w sprawach poruszonych przez Pana Rzecznika w ww. piśmie.

Zapotrzebowanie na gaz ziemny w Polsce w ostatnich latach kształtowało się na poziomie około 13,5 mld m³/rok. W około 30 % krajowe zapotrzebowanie na gaz ziemny jest pokrywane przez wydobycie z rodzimych złóż, pozostała wielkość jest przedmiotem importu, głównie z kierunku wschodniego.

W listopadzie 2006 r. PGNiG S.A. zawarło umowę kupna gazu ziemnego (pochodzenia środkowoazjatyckiego) od RosUkrEnergo – 2,5 mld m³/rok. Umowa ta formalnie obowiązywała do 1 stycznia 2010 r. Jednak w styczniu 2009 r., wskutek kryzysu gazowego rosyjsko – ukraińskiego, RosUkrEnergo wstrzymało dostawy gazu ziemnego do Polski. W związku z tym, dla zbilansowania dostaw gazu ziemnego do kraju, niezbędne stało się zapewnienie dodatkowych dostaw tego surowca. Z uwagi na obecny stan infrastruktury polskiego systemu przesyłowego odbiór gazu ziemnego w ilościach pokrywających roczne zapotrzebowanie, możliwy jest przez punkty zdawczo – odbiorcze zlokalizowane na granicy wschodniej.

Bezpośrednio po kryzysie gazowym z początku 2009 r., PGNiG S.A. niezwłocznie podjęło rozmowy z możliwymi dostawcami gazu ziemnego, których efektem miało być podpisanie kontraktu na dostawy gazu ziemnego w ilościach pozwalających na zbilansowanie krajowego zużycia. Biorąc pod uwagę istniejącą infrastrukturę przesyłową oraz to, że oczekiwano zawarcia kontraktu na dostawy gazu z firmą o ugruntowanej pozycji na europejskim rynku gazowym PGNiG S.A. podjęło rozmowy z rosyjską firmą Gazprom.

Strona rosyjska dostarczenie dodatkowych ilości gazu (ponad te wynikające z obowiązujących kontraktów), uwarunkowała zawarciem aneksu do *Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o budowie systemu gazociągów dla tranzytu gazu rosyjskiego przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dostawach gazu rosyjskiego do Rzeczypospolitej Polskiej*, z dnia 25 sierpnia 1993 r. - z późniejszymi aneksami.

Pierwsze rozmowy w sprawie dostaw gazu ziemnego ze stroną rosyjską odbyły się w dniu 8 maja 2009 r. w Moskwie. Kolejne rundy negocjacji miały miejsce: w dniu 26 czerwca 2009 r. w Warszawie, w dniu 17 lipca 2009 r. w Moskwie, w dniach 30 – 31 lipca 2009 r. w Warszawie, w dniu 26 listopada 2009 r. w Warszawie oraz w dniu 10 grudnia 2009 r. w Moskwie.

W dniu 2 czerwca 2009 roku podpisano w Moskwie krótkoterminowy kontrakt na dostawę dodatkowego gazu ziemnego pomiędzy Gazprom Eksport a PGNiG S.A. (tzw. kontrakt letni). W ramach tego kontraktu do Polski przewidywano dostarczyć do końca września 2009 roku 1,025 mld m³ gazu (wg Polskiej Normy). Te dodatkowe ilości gazu częściowo zastąpiły surowiec, który miał być dostarczony w 2009 r. w ramach kontraktu z RosUkrEnergo. Dostawy gazu w ramach tego kontraktu przeznaczono do zatłaczania do podziemnych magazynów gazu. Dzięki temu odpowiednio przygotowano się do sezonu zimowego poprzez zgromadzenie zapasów gazu w podziemnych magazynach gazu.

W dniu 1 września 2009 r. problematyka dostaw gazu ziemnego do Polski pojawiła się w rozmowach pomiędzy Panem Premierem Donaldem Tuskiem i Panem Premierem Władimirem Putinem, a także w czasie mojego spotkania z Panem Siergiejem Szmato, Ministrem Energetyki Federacji Rosyjskiej. W czasie moich spotkań w Moskwie w dniach 7 października i 26 października 2009 r. z Panem Ministrem Szmato kontynuowane były rozmowy w sprawie warunków dostaw gazu do Polski.

W dniu 28 października 2009 r. PGNiG S.A. oraz OAO Gazprom uzgodniły zasady współpracy w sektorze gazowym, których treść znalazła odzwierciedlenie we wspólnym

oświadczeniu obu firm. Ustalenia poczynione na szczeblu korporacyjnym były punktem wyjścia do dalszych rozmów na szczeblu międzyrządowym.

Pragnę poinformować, że podczas ostatniej rundy negocjacyjnej w Moskwie w dniu 10 grudnia 2010 r. strony osiągnęły porozumienie w głównych obszarach podejmowanych podczas rozmów tj. potwierdzono wcześniejsze ustalenia m.in. dotyczące przedłużenia kontraktu na dostawy gazu do RP do roku 2037, wielkości dostaw na poziomie 10,2 mld m³/rok, sposobu ustalania stawki taryfowej dla EuRoPol Gaz S.A. oraz zasad zarządzania spółką EuRoPol Gaz S.A.

W chwili obecnej na ukończeniu są prace związane z uzgodnieniem tekstów pod względem językowym. Zgodnie z ustawą z dnia 14 kwietnia 2000 r. *o umowach międzynarodowych* (Dz. U. Nr 39, poz. 443) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2000 r. *w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o umowach międzynarodowych* (Dz. U. Nr 79, poz. 981), kolejnym krokiem zmierzającym do podpisania umowy ze stroną rosyjską jest uzgodnienie jej treści z właściwymi ministrami, przedłożenie Radzie Ministrów wniosku o jej zatwierdzenie, a następnie jej podpisanie przez Prezesa Rady Ministrów bądź inną upoważnioną osobę.

Niezbędnym dla zakończenia negocjacji było zawarcie porozumienia na poziomie korporacyjnym – w dniu 27 stycznia 2010 r. podpisano w Moskwie trójstronne porozumienie między PGNiG S.A, OAO Gazprom Export i spółką EuRoPol Gaz SA. Porozumienie to, po wejściu w życie po uzyskaniu zgód korporacyjnych wszystkich stron, umożliwia podjęcie dalszych kroków w procedurze zmierzającej do zawarcia umowy na poziomie międzyrządowym.

Ww. dokument porozumienia spółek przewiduje m.in. przedłużenie kontraktu na przesył gazu przez terytorium RP gazociągami jamalskim do krajów Europy Zachodniej do 2045 r. na dotychczasowych warunkach, a ponadto rozwiązuje problemy przesyłu gazu, należącego do OAO Gazprom, przez terytorium RP i działalności spółki EuRoPol Gaz SA Strony uważają za uregulowane rozbieżności odnośnie opłaty stawki tranzytowej za przesył gazu rosyjskiego przez terytorium Polski w latach 2006-2009.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że poziom dostaw rosyjskiego gazu ziemnego - 10,2 mld m³/rok, będzie poziomem maksymalnym, z zachowaniem prawa do jego obniżenia. Zatem jeżeli odniesie się tą ostatnią wielkość do importu gazu ziemnego z kierunku wschodniego (łącznie dostawy z Gazprom Eksport i RosUkrEnergo) w 2008 r., który wyniósł 9,7 mld m³ to widać jednoznacznie, że nie stanowić ona będzie zagrożenia związanego z brakiem możliwości odbioru gazu przez stronę polską. Dodatkowo planowany rozwój

inwestycji w elektroenergetyce związany z budową nowych bloków gazowo – parowych w perspektywie najbliższych lat wpłynie na wzrost zapotrzebowania na gaz w ilości około 2 mld m³.

Pragnę ponadto poinformować, że w związku z bardzo niskimi temperaturami w miesiącu styczniu 2010 r. obserwuje się rekordowe – nie notowane nigdy wcześniej – zapotrzebowanie na gaz ziemny. Przykładowo, w dniu 26 stycznia to zapotrzebowanie dobowe przekraczało 68 mln m³. Gdyby nie dodatkowe dostawy gazu z Federacji Rosyjskiej – większe aniżeli przewidują zapisy obecnego kontraktu – niezbędne byłoby skorzystanie z ograniczeń w poborze gazu ziemnego dla niektórych odbiorców, a to wiązałoby się milionowymi stratami dla gospodarki kraju.

Warto też podkreślić, że kontrakty długoterminowe z Gazpromem zawarte zostały w ostatnim czasie między innymi przez włoskie ENI do 2035 roku, niemiecki E.ON do 2035, czy też RWE AG w Republice Czeskiej do 2035 roku.

Jednocześnie należy stwierdzić, że renegotjacja kontraktu na dostawy gazu rosyjskiego nie będzie miała negatywnego wpływu na inwestycję w zakresie terminalu LNG w Świnoujściu, która jest i będzie realizowana zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W *Polityce energetycznej Polski do 2030 roku*, dokumencie przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r., realizację głównego celu – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju w sektorze gazu ziemnego – planuje się osiągnąć między innymi poprzez rozbudowę krajowego systemu przesyłowego w celu umożliwienia odbioru gazu z terminalu LNG w Świnoujściu, który jest obecnie projektem priorytetowym w obszarze dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego do Polski. Za projekt odpowiada OGP GAZ – System S.A.

Obowiązującą datą oddania terminalu do użytkowania jest 30 czerwca 2014 r. Pragnę poinformować, że w dniu 29 kwietnia 2009 r. PGNiG S.A. zawarło z katarską firmą Qatargas umowę na dostawy skroplonego gazu ziemnego w ilość 1 mln t rocznie (co odpowiada około 1,4 mld m³). Umowa została podpisana na 20 lat. W dniu 20 sierpnia 2009 r. podmioty odpowiedzialne za realizację inwestycji (tj. PLNG Sp. z o.o., OGP GAZ-System S.A., ZMPSiŚ S.A., UM w Szczecinie) podpisały porozumienie o współpracy. Określa ono zasady współpracy pomiędzy stronami, w szczególności zakresy rzeczowe i harmonogramy poszczególnych podprojektów. Należy zaznaczyć że wszystkie dotychczasowe działania przebiegają zgodnie z przyjętym harmonogramem prowadzenia prac.

Jednocześnie zwracam uwagę Pana Rzecznika, że realizowane są ponadto inne inwestycje, których celem jest dywersyfikacja dostaw gazu ziemnego do Polski. Należy do nich

budowa połączeń międzysystemowych umożliwiających odbiór gazu z kierunku zachodniego i południowego. Obecnie te działania są prowadzone poprzez rozbudowę punktu wejścia w Lasowie (granica polsko – niemiecka) oraz budowę punktu wejścia w Cieszynie (granica polsko – czeska). Realizacja powyższych projektów odbędzie się do końca 2011 r. Dzięki tym inwestycjom wzrosną możliwości odbioru gazu ziemnego do Polski o około 1 mld m³/rok z kierunków alternatywnych wobec wschodniego. Warto także podkreślić, że również na granicy wschodniej obecnie trwa rozbudowa punktu zdawczo – odbiorczego w okolicy Hrubieszowa. Po tej rozbudowie wzrosną możliwości importu gazu z Ukrainy z obecnego poziomu około 5 mln m³/rok do 200 mln m³/rok.

Uprzejmie informuję, że w dniu 15 stycznia 2010 r. wyraziłem zgodę na uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. Decyzja została podjęta na wniosek OGP Gaz–System S.A. z dnia 5 stycznia br. Decyzja ta przyznaje OGP Gaz–System S.A. możliwość poboru gazu z zapasów obowiązkowych (w okresie od 1 października 2009 r. do 30 września 2010 r. zapasy te wynoszą 413 mln m³), nie oznacza jednak ich automatycznego uruchomienia. Utrzymujące się niskie temperatury i związany z tym zwiększony pobór gazu sprawiają, iż konieczne jest przyznanie operatorowi systemu przesyłowego narzędzi, pozwalających utrzymywać odpowiednią moc odbioru gazu z magazynów, by zapewnić ciągle pokrycie bieżącego zapotrzebowania odbiorców. Należy zauważyć, że do chwili obecnej OGP Gaz–System S.A. nie skorzystał z możliwości wykorzystania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego.

Pragnę zaznaczyć, że zgoda na uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego jest jednym z instrumentów, który przysługuje organom administracji publicznej - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym* (Dz. U. Nr 52, poz. 343, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11) - w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie dostaw gazu ziemnego.

Innym środkiem przysługującym administracji publicznej w przypadku wystąpienia zakłóceń w dostawach gazu ziemnego, którego zasady funkcjonowania przedstawiłem Panu Rzecznikowi w piśmie z dnia 3 kwietnia 2009 r. (DRO-III-261-297-18-SLI/09), jest m.in. wprowadzenie przez Radę Ministrów - na wniosek Ministra Gospodarki - ograniczeń w poborze gazu ziemnego.

Kanceli wyprawy

Uchwała